

როინ მეტრეველი

ქართველი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, ისტორიკოსი, მედიევისტი კავკასიოლოგი. მეცნიერების დოქტორი (1974 წ.), პროფესორი (1977 წ.), საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ნამდვილი წევრი (1993 წ.). დაიბადა 1939 წ. 7. XII. დაამთავრა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი (1962 წ.). რ. მეტრეველმა 1965 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. აქედან მოკიდებული ლექციებს კითხულობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. სამეცნიერო მუშაობის პარალელურად რ. მეტრეველი 1960-72 წლებში იყო კომკავშირულ და პარტიულ თანამდებობებზე. ასრულებდა კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის მდივნის, მეორე მდივნის და პირველი მდივნის მოვალეობებს. 1970-72 წწ -ში მუშაობდა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის საორგანიზაციო-პარტიული მუშაკის განყოფილების გამგედ. 1974 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია. 1966-74 წლებში არჩეული იყო საქართველოს უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად; 1990 წელს აირჩიეს დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პარლამენტის წევრად. არის პირველი ქართული ეროვნული უნივერსალური ენციკლოპედიის ერთ-ერთი გამომცემელი და რედაქტორი. (1972-1985 წწ.)

1985-88 წწ. იყო ა.ს.პუშკინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორი, 1988 წ. არჩეულ იქნა მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად - ამავე წლიდან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-მდივანი, 1991-2005 წწ. – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, უნივერსიტეტის საქართველოს ისტორიის კათედრის გამგე (1997-2005 წწ.). 2005 წლიდან 2013 წლამდე საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-მდივანია; 2013 წლის ოქტომბრიდან 2023 წლის ივნისამდე მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი. 2023 წლის ივნისიდან - აკადემიის პრეზიდენტი.

რ. მეტრეველი არის კალიფორნიის (აშშ, სან-ფრანცისკო) ხელოვნების, მეცნიერებისა და განათლების საერთაშორისო აკადემიის წევრი (1996 წ.), უმაღლესი განათლების საერთაშორისო აკადემიის (რუსეთი, მოსკოვი) წევრი (1997 წ.), ევროპის მეცნიერებისა და ხელოვნების აკადემიის (ავსტრია, ზალცბურგი)

ნამდვილი წვერი (2009 წ.), 1996-2004 წწ. - საქართველოს უმაღლესი სასწავლებლების რექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე. საქართველოს ისტორიკოსთა ეროვნული კომიტეტის პრეზიდენტი (1996 წ.), სახალხო (სამოქალაქო) დიპლომატიის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი (არჩეულია უვადოდ 2008 წ.), ახალგაზრდა დიპლომატთა საერთაშორისო ასოციაციის საპატიო წევრი. პოლიტიკურ მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი (2013წ.) ეროვნულ და სოციალურ ურთიერთობათა აკადემიის აკადემიკოსი (2004წ.). 1991 წლიდან ჟურნალ „მაცნეს“ (ისტორიის სერია) რედაქტორი, წელიწადეულების „ქართული დიპლომატია“ (გამოცემულია 19 ტომი) და „კავკასიის“ (გამოცემულია 7 ტომი) მთავარი რედაქტორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული საქართველოს ისტორიის წყაროების კომისიის თავმჯდომარე (1995 წ.), ჟურნალ „გეორგოკა“-ს (გერმანია-საქართველო) სარედაქციო კოლეგიის წევრი (1997წ.). საერთაშორისო ჟურნალის “კავკასია და გლობალიზაცია” (ქ. სტოქჰოლმი, ინგლისურ ენაზე) სარედაქციო კოლეგიის წევრი (2009წ.). საერთაშორისო ჟურნალ „Историческое пространство” კოლეგიის წევრი (2007), აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე (1996 წ.), მინიჭებული აქვს საქართველოს სახელმწიფო პრემია მეცნიერების დარგში (1988 წ.), ივ.ჯავახიშვილის სახელობის საუნივერსიტეტო (1999 წ.) და სააკადემიო (2010 წ.) პრემიები; ა.წერეთლის სახელობის პრემია (2000 წ.). შოთა მესხიას სახელობის პრემია (2012წ.). 2002 წლიდან – საქართველო-ისრაელის მეგობრობის საზოგადოების პრეზიდენტი; დაჯილდოებულია სახელმწიფო ორდენებითა და მედლებით, 2003 წელს დაჯილდოვდა საერთაშორისო აკადემია (სარეიტინგო) „ფორტუნა“-ს წმინდა გიორგის მედლით, ღირსების ორდენით (1998წ.), ფრიტოფ ნანსენის მედლით (2000წ.). ექვთიმე თაყაიშვილის დიდი მედლით (2003წ.). ფილიპე გოგიჩაიშვილის მედლით (2003წ.). 2001 წელს – საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ჯილდოთი – ოქროს ჯვრით, 2011 წელს – საპატრიარქოს უმაღლესი ჯილდოთი – წმიდა გიორგის ოქროს ორდენით. არის თბილისის (1999წ.), ქუთაისის (1996წ.), ბორჯომისა (2000წ.) და იყალთოს (1991წ.) საპატიო მოქალაქე, თბილისის საპატიო მასწავლებელი (1999წ.) ა. წერეთლის სახელობის ქუთაისის, სოხუმის, ნ. ბარათაშვილის სახელობის გორის, სამცხე-ჯავახეთის (ახალციხის), მ. ნალბანდიანის სახელობის გიუმრისა (სომხეთი, 2000წ)

და დონის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტების საპატიო პროფესორი. როგორც პარლამენტარმა, ხელი მოაწერა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტს (1991 წ. 9 აპრილი). როინ მეტრეველი იკვლევს საქართველოსა და კავკასიის ისტორიის, წყაროთმცოდნეობისა და ისტორიოგრაფიის, საზოგადოებრივი აზრისა და დიპლომატიის ისტორიის საკითხებს. გამოქვეყნებული აქვს 200-ზე მეტი ნაშრომი, რომელთა შორის 12 მონოგრაფიაა. მისი ხელმძღვანელობით დაცულია 30-ზე მეტი სადოქტორო და საკანდიდატო დისერტაცია. არის საქართველოს ისტორიის უმაღლესი და საშუალო სკოლების სახელმძღვანელოების ავტორი.